

Handläggare: Anahitta Shaghoie
Telefon: 08 508 33 664

Till
Utbildningsnämnden
2013-05-24

Grundskolans arbete med elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen

Yttrande över rapport från Stadsrevisionen, revisionsrapport nr 3/2013.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till stadsrevisionen som yttrande över rapporten.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Thomas Persson
Utbildningsdirektör

Håkan Edman
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Stadsrevisionen har granskat skolornas arbete med elever som inte riskerar att nå kunskapsmålen. Granskningen har avgränsats till fyra kommunala grundskolor. Granskningen visar att skollagens bestämmelser för särskilt stöd inte följs i alla delar. Revisionen föreslår att förvaltningen särredovisar nyanlända elevers resultat beroende på hur länge eleven gått i svensk grundskola.

Utbildningsnämnden har bland annat utfärdat mallar till stöd för skolan i arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Ett arbete med uppdatering av dessa utifrån Skolverkets allmänna råd, som utgavs i april 2013, planeras.

Förvaltningen tog våren 2012 fram redovisning över skolornas resultat, där nyanlända elevers resultat exkluderades. Förvaltningen avser att fortsätta ta fram denna redovisning varje år, för att därigenom se hur och i vilken utsträckning skolorna lyckats med de elever som kommit sent till svensk grundskola.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utbildningsförvaltningens grundskoleavdelning.

Bakgrund

Stadsrevisionen har granskat skolornas arbete med elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen. På skolnivå har granskningen avgränsats till fyra kommunala grundskolor. Syftet med granskningen har varit att bedöma om det finns en ändamålsenlig styrning och uppföljning inklusive stöd för skolornas arbete med elever som riskerar att inte nå de kunskapsmål som minst ska uppnås.

Revisionskontorets samlade bedömning är att det pågår fler aktiviteter för att utveckla styrningen centralt för att mer rikta stödet till de skolor som har flest elever som inte når kunskapsmålen. Även på skolnivå pågår arbete med att se över styrning och uppföljning i förhållande till nya läroplanen mm. Revisionskontoret har i denna granskning identifierat följande angelägna utvecklingsområden:

Granskningen visar att skollagens bestämmelser för *särskilt stöd* inte följs i alla delar. Revisionskontoret konstaterar att det finns en osäkerhet kring definitionen av särskilt stöd. Detta gör att gränser för särskilt stöd ser olika ut mellan granskade skolor bland annat beroende på vilka resurser som finns i klassen genom den socioekonomiska tilldelningen. Enligt revisionskontoret innebär detta att det finns en risk att elever inte får sina individuella behov tillgodosedda. Det är vidare viktigt att skolor som inte har anpassat sina rutiner i enlighet med nya skollagen gör det så att allas rätt att överklaga beslut om åtgärdsprogram tillgodoses. Granskningen har också visat att skolorna behöver följa upp de egna rutinerna så att pedagogiska utredningar görs och att åtgärdsprogrammen utvärderas kontinuerligt.

Skollagen ställer krav på att huvudmannen och skolorna ska ha ett *systematiskt kvalitetsarbete*. Granskningen har visat att några av de granskade skolorna behöver utveckla sitt kvalitetsarbete och involvera medarbetarna mer i det arbetet. Grundskolecheferna har också uppmärksammat behovet och gett uppdrag till skolorna.

För att ge en mer rättvis bild av skolornas resultat bör enligt revisionskontoret skolorna få *särredovisa elevernas resultat* beroende på hur länge eleven har gått i svensk grundskola.

Förvaltningens synpunkter

Elever i behov av särskilt stöd

Det finns inte i styrdokument någon klar definition av vad som är särskilt stöd. Arbetet med elever i behov av särskilt stöd behöver utgå ifrån elevens behov med inkludering som utgångspunkt.

Av skolverkets allmänna råd gällande systematiskt kvalitetsarbete framgår att en likvärdig utbildning inte innebär att den ska vara likformig eller att alla barn och elever ska få lika mycket resurser.¹ De nationella målen kan nås på olika sätt beroende på lokala behov och förutsättningar (1 kap. 4, 8, 9 §§ skollagen)

I skollagen (2010:800) och dess förarbeten poängteras särskilt att det alltid är rektor som har det yttersta ansvaret för att åtgärdsprogram upprättas, så snart det framkommit att eleven behöver särskilt stöd. Vad gäller anpassad studiegång, undervisning i särskild undervisningsgrupp och enskild undervisning som åtgärder inom ramen för särskilt stöd råder ett delegationsförbud för rektor. Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd.

Förvaltningen har utfärdat mallar till stöd för skolan i arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Ett arbete med uppdatering av dessa utifrån Skolverkets allmänna råd, som utgavs i april 2013, planeras.

Särredovisning

Vad gäller revisionskontorets förslag om att skolorna ska få särredovisa elevernas resultat beroende på hur länge eleven har gått i svensk skola, gav utbildningsförvaltningen våren 2012 Sweco i uppdrag att ta fram en redovisning av grundskolornas resultat. Där exkluderades nyanlända elever (elever som varit i Sverige 0-2 år). Förvaltningen avser att fortsätta att ta fram denna redovisning varje år, på huvudmannanivå samt skolnivå, för att därigenom se hur och i vilken utsträckning skolorna lyckats med de elever som kommit sent till svensk grundskola. En redovisning av hur resultaten ser ut för elever som varit kort tid i Sverige kan ge en värdefull information om hur mottagande och undervisning för nyanlända elever på bästa sätt kan organiseras.

En arbetsgrupp på Utbildningsdepartementet har även fått i uppdrag att utarbeta förslag på att förbättra utbildningen för nyanlända elever. Inom ramen för uppdraget pågår en

¹ Skolverkets allmänna råd: Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet

diskussion om definitionen av begreppet nyanländ.² Förvaltningen kommer att fortsätta att bevaka utredningen på Utbildningsdepartementet.

START Järva

Ökad måluppfyllelse för nyanlända och sent anlända elever är också ett särskilt uppdrag inom grundskolan. Mottagningsenheten START Järva som öppnades vid årsskiftet syftar till att så tidigt som möjligt kartlägga nyanlända elevers kunskaper för att underlätta skolornas bedömning av varje elevs individuella behov av stödåtgärder. Detta för att bygga vidare på elevens redan befintliga kunskaper samt så snart som möjligt få in eleven i skolans reguljära undervisningsmiljöer.

Öka måluppfyllelsen och gymnasiebehörigheten i grundskolan

Under våren 2013 har arbetet intensifierats med att höja resultaten i de av stadens skolor som idag har lägst måluppfyllelse (*Fokusskolor*). Inom grundskolan kommer arbetet för högre måluppfyllelse att fokusera på 17 grundskolor. Arbetet sker med utgångspunkt i forskning och de goda exempel som finns i staden för att stödja rektorer och lärare.

Studie- och yrkesvägledning

För att fler elever ska nå målen för utbildningen ska elever inom grundskolans senare årskurser samt elever inom gymnasieskolan ha god tillgång till studie- och yrkesvägledning. Utbildningsnämnden gör ett antal satsningar inom området för verksamhetsår 2013. Tillgången till studie- och yrkesvägledning av hög kvalitet bidrar till att minska studieavbrott samt att färre byter studieväg.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till stadsrevisionen som yttrande över rapporten.

Bilaga

Grundskolans arbete med elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen-
Revisionsrapport nr 3/2013

² Ds 2013:6